

are not satisfied with their professional choice. The main causes of low satisfaction are: incomplete understanding of core of the future activity; lack of interest in the future activity; students' uncertainty about their own competence; and, as a consequence, – a state of doubtfulness of most of the students' even after admission to the educational institution. Higher percentage of students satisfied with their professional choice with expressed will to work in their profession was found among the students-pharmacists, due to their understanding of the core of the future activity. In the education process of students from the specialty "Pharmacy" the satisfaction with professional choice remains unchanged, as well as their interest in the profession. The reason of decrease of will to work is connected with the students' confidence that work in their chosen field won't promote their self-development and self-realization, won't let them become respected, and won't bring them satisfaction with the results achieved in the field of their profession. The quantity of pharmacists, who see the possibility of their skills' realization in their profession, increases during professional education. The future nurses, as opposed to the pharmacists, show higher interest in their profession, expect to gain satisfaction from the results of their work, hope for a possibility of self-development and self-realization in their professional activity; this is connected with the search and identification of their place in the profession.

The results of the study can be used to continue the search and improvement of ways to support the students' confidence in their own abilities during professional education.

Keywords: factors of satisfaction; nurses; pharmacists; satisfaction with profession.

Стаття надійшла до редакції 01.09.2016

Прийнято до друку 27.10.2016

УДК 372.834

Наталія Ржевська

ORCID iD 0000-0001-8695-5964

здобувач наукового ступеня,

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди»,

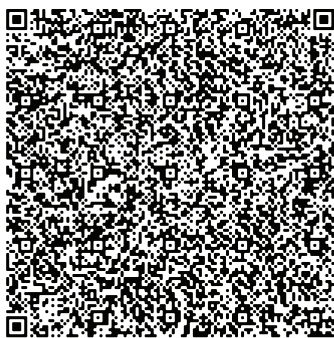
вул. Сухомлинського, 30, 08401 м. Переяслав-Хмельницький, Україна;

методист навчального відділу,

Київський національний торговельно-економічний університет,

вул. Кіото, 19, 02156 м. Київ, Україна

zolutysya@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ ОН ЛАЙН ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Досліджена педагогічна проблема формування правової компетентності на основі онлайн взаємодії учасників освітнього процесу. Наголошено на тому, що онлайн взаємодія учасників освітнього процесу не обмежується поняттям гейміфікації, воно є більш широким і полягає в поліпшенні користувацького досвіду в програмних продуктах. Представлена структура правової компетентності, що включає в собі наступні компоненти: аксіологічний, когнітивний, емпіричний, гуманістичний, акмеологічний. Здійснений розподіл методів в межах педагогічних технологій, основаних на сучасних технологічних новаціях та он лайн взаємодії учасників освітнього процесу за складовими компонентами правової компетентності.

Ключові слова: блог; веб-квест; е-енциклопедії; масові онлайн курси; он лайн семінар; освіта; правова компетентність; технологічний прогрес; чат.

Вступ. Суперечності, що виникають в сучасній українській освіті значно сповільнюють та знецінюють роль модернізаційних процесів. Однією з нагальних проблем є технологічне відставання в освіті, що може проявлятися як в не використанні сучасних інформаційних технологій або їхнє використанні без оновлення педагогічних методів, застарілість форми і вигляду навчальної інформації, що призводить, безумовно, до зниження ефективності навчання.

Нинішній стан української освіти, на нашу думку, потребує переосмислення ролі сучасних інформаційних технологій, оновлення контенту навчального матеріалу згідно з новітніми педагогічними досягненнями.

Наразі можемо констатувати, що високотехнологічні інструменти та новітні програмні продукти в освіті використовуються не повно та, зазвичай, лише доповнюють класичні методи навчання. Також проблемним є питання коректного та повно-

го використання інформаційно-технологічні можливостей, а не лише відтворення класичних форм і методів навчання в інформаційному контенті.

Для української освіти в умовах інтеграції в європейській освітній простір важливо підвищувати конкурентоспроможність на міжнародній арені, що залежить від дієвості стандартів освіти, педагогічних технологій, перспективно визначених результатів навчання у формулюваннях компетентностей тощо. Можна з упевненістю визначити сучасну місію Української держави, що полягає в здобутті гідного місця серед європейських країн і збереженні цінностей людського життя, свободи, гідності, законності і справедливості. Ці аксіологічні поняття являють основу для досліджуваного нами поняття правової компетентності, що являє собою інтегральне поняття і є за своєю суттю не тільки формальним «законом», але й духовним стрижнем. Це значить, що людина повинна мати сформовану правосвідомість, правильні психічні установки щодо правового мислення, правової поведінки.

Отже, формування правової компетентності є необхідною умовою для гармонійної інтеграції в європейську систему цінностей та освіти.

Мета статті – формування правової компетентності осіб, які навчаються за допомогою педагогічних технологій, що основані на сучасному технологічному прогресі та он лайн взаємодії учасників освітнього процесу.

Суть поняття правової компетентності. Проблематика формування «правової компетентності» знайшла відображення в дисертаційних дослідженнях таких сучасних науковців: О. Іваній, І. Огороднійчук, Я. Кічука, Н. Логінової, В. Ситяніна, В. Олійника, В. Ротара, Т. Масленнікової, І. Глухова тощо.

Розкриття сутності правової компетентності особистості здійснюється в соціальній філософії, соціології, політології, психології І. Костенчуком, Н. Мюнкнером, О. Поліщук, Д. Равеном, О. Рутковською, І. Степановим тощо.

Спочатку проблема правової компетентності досліджувалася в контексті соціального управління. У зарубіжній і вітчизняній науковій літературі вчені приділяють увагу управлінському аспекту розгляду правої компетентності особистості, де основна увага приділяється компетентності керівника або посадової особи. Так, на думку Т. Парсонса, правова компетентність є джерелом легітимації соціального управління, так як існує різниця виконавських і управлінських ролей (Парсонс Т., 1996, с. 463).

Ми ж розглянемо правову компетентність як необхідну умову гармонійної соціалізації особистості в сучасних реаліях, що характеризуються суперечливими тенденціями посилення національної свідомості і деструктивних процесів одночасно. Новизна нашого дослідження обумовлена концентрацією зусиль щодо гармонійного використання сучасного технологічного оснащення

при формуванні правової компетентності в розрізі її компонентів. Це надасть поштовх не тільки для переосмислення методів навчання, але й буде практично значимим для педагогів.

На нашу думку, правова компетентність є комплексним поняттям, що має власну компонентну структуру.

Формування правової компетентності. Згідно з визначеною структурою правової компетентності зробимо спробу дослідити методи в межах педагогічних технологій, що основані на сучасному технологічному прогресі та он лайн взаємодії учасників освітнього процесу, у формуванні кожного компоненту правової компетентності.

Згідно з представленою структурою правової компетентності здійсимо підбір методів в межах педагогічної технології, що основана на сучасному технологічному прогресі та он лайн взаємодії учасників освітнього процесу. Але в процесі практичної діяльності педагогічні технології стають важелями впливу кожної конкретної особистості-педагога, тому наш поділ є умовним ніж догматичним.

Аксіологічний компонент правової компетентності (використання блогу, соціальних мереж, робота з електронними книгами).

Когнітивний компонент правової компетентності (чат, форум).

Емпіричний компонент правової компетентності (створення е-енциклопедій (словників)).

Гуманістичний компонент правової компетентності (веб-квест).

Акмеологічний компонент правової компетентності (масові онлайн курси).

Блог – це веб-сайт, на якому користувачі можуть додавати записи у формі тексту, зображення, мультимедія. Для формування аксіологічного компонента правової компетентності використання блогу є важливим, адже дозволяє викладачу контролювати, спрямовувати процес становлення ціннісних установок щодо права, правових цінностей тощо. Це може відбуватися за допомогою коментування авторських постів, запрошення продивитися до прокоментувати певні події, ситуації тощо.

Завдання викладача полягає в формулюванні ідеї блогу, його лейтмотиву. При формуванні аксіологічного компоненту правової компетентності можуть бути використані наступні теми: «Мої коментарі до новин в сфері права», «Нотатки правозахисника», «Щоденник патріота» тощо. При створенні блогу у учнів/студентів формується відповідальність за створений текст, всі правові реалії стають матеріалом для роздумів, обґрунтувань. Також особливої уваги потребує створення і ведення блогу викладача. Це допоможе учням/студентам орієнтуватися та використовувати всі можливості інформаційного контенту.

Суттю **соціальних мереж** є викладення власних думок, коментування постів інших учасників інтер-

Таблиця 1

Змістове наповнення поняття «правова компетентність»

Компоненти правової компетентності	Зміст
Аксіологічний	Відповідальність громадянина, права і свободи людини, людська гідність, принципи толерантності, норми і правила сучасної демократії, справедливість, рівність людей перед законом, суспільне благо, повага до національних традицій і культури, загальнолюдських цінностей, патріотизм.
Когнітивний	Знання основних положень теорії права, міжнародного, інформаційного права; знання різних галузей права (конституційного, цивільного, трудового, сімейного, адміністративного, кримінального, екологічного); знання основних нормативно-правових актів у сфері прав і свобод людини, основоположних світових правових документів щодо регулювання екологічної безпеки, протидії тероризму, насильництву тощо; нормативно-правових актів, що регулюють професійну діяльність. Проявляється як: <ul style="list-style-type: none"> – здатність вільно володіти юридичною термінологією і юридичною технікою; – здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми права в конкретних сферах професійної діяльності; – здатність юридично правильно кваліфікувати факти й обставини; – здатність забезпечувати виконання вимог законності і правопорядку; – здатність приймати обґрунтовані юридичні рішення відповідно до чинного законодавства; – здатність запобігати правопорушенням, виявляти і усувати причини та умови, що сприяють порушенню прав людини; – здатність тлумачити і застосовувати національне законодавство, а також принципи і норми міжнародного права.
Емпіричний	Уміння акумулювати особистісний, світовий досвід та вміння його використовувати в якості знанневої основи для професійної та життєвої діяльності, алгоритмів діяльності, способів і методів вирішення конкретних задач. Емоційно-ціннісне ставлення особистості до правових аспектів професійної діяльності, складових правової системи загалом.
Гуманістичний	Визнання права людини на самостійний вибір, на індивідуальну стратегію особистої поведінки, особлива увага до прав і свобод громадян, формування стратегій поведінки з урахуванням життя людини як найвищої цінності.
Акмеологічний	Вміння ставити мету у своїй професійній діяльності, узгоджувати її з правовими реаліями сучасності, складати алгоритм правових дій для досягнення певних цілей; об'єктивному самоконтролі і самокритиці; самоактуалізації потенційних правових можливостей, спрямованих на формування готовності до прийняття професійних рішень; здатності вирішувати актуальні правові проблеми тощо.

нет простору. В межах конкретної соціальної мережі викладач може повідомляти учням/студентам про наукові події (конференції, виставки тощо), запрошувати до он-лайн перегляду документальних фільмів, он-лайн екскурсій, відео трансляцій засідань уряду тощо.

Використання соціальних мереж при формуванні аксіологічного компоненту правової компетентності є результативною одночасно формуючим та коригуючим (виховним засобом).

Робота з **електронними книгами** надає можливість під час освітнього процесу дізнаватись та враховувати думку багатьох авторів, аналізувати їх та формувати власні. Можливості електронних книг з часом все більш розширюються, це дозволяє виділяти важливий текст, робити нотатки тощо. Для фор-

мування аксіологічного компоненту правової компетентності ґрунтовними електронними книгами, на нашу думку, є: Олександр Стражний. Український менталітет. Ілюзії - міфи - реальність (Режим доступу: http://eknigi.org/gumanitarnye_nauki/181845-ukrayinskiy-mentaltet-lyuziyi-mfi-realnst.html); Дзира Я. І. Автопортрет нації (Режим доступу: http://eknigi.org/gumanitarnye_nauki/177569-avtoportret-naciyi.html); (Крупник Л.О. Історія України: формування етносів, нації, державності (Режим доступу: <http://eknigi.org/istorija/143350-istoriya-ukrayini-formuvannya-etnosiv-naciyi.html>) тощо.

Форум та бесіди в реальному часі (chatting) – засіб для обговорення певних проблеми. Суть форуму полягає в тому, що визначається тема, у межах якої здійснюється обговорення. Учасники форуму

або гості можуть залишати власні повідомлення та повідомлення інших. Чат – це програмний засіб, спеціально створений для спілкування в реальному часі (Кадемія М.Ю. 2009, с. 194). Форум, чат, онлайн семінари, вебінари тощо створюються на базі певного віртуального навчального середовища (Moodle, Ilias, Wikiversity). Також існують спеціальні онлайн платформи для допомоги викладачу в організації освітнього процесу: Mirapolis Virtual Room – хмарний сервіс для організації і проведення вебінарів, дистанційного навчання, конференцій та інших видів онлайн-зустрічей; Classcraft – сервіс у вигляді рольової надбудови над освітньою програмою, що дозволяє перетворити уроки в гру; Edmodo – система навчання за межами аудиторії, автоматизація робочого місця викладачів і студентів для об'єднання і спільної роботи; Coursmos – сервіс освітніх мікрокурсів.

При роботі у віртуальному навчальному середовищі у студентів формується зацікавленість у новій подачі інформації, мотивація до опанування можливостей он лайн платформ, а для викладача це реальна можливість осучаснити навчальну інформацію та перетворити її в інформаційний контент певного хмарного сервісу.

При формуванні когнітивного компоненту правової компетентності варто відмітити спеціалізовані освітні сайти, що можуть використовуватися викладачем в якості основного чи додаткового навчального матеріалу:

«Правова Україна» (Режим доступу: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=peu&load=istornarvt.html>);

Законодавство (Режим доступу: <http://ovu.com.ua/bulletin>);

Державне підприємство «Українська правова інформація» (Режим доступу: <http://www.pravinform.gov.ua>);

Міністерство юстиції України (Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/ua>);

«Розуміємо права людини» (Режим доступу: <http://edu.helsinki.org.ua>) тощо.

Створення **е-енциклопедій (словників)** або коригування (доповнення) існуючих має на меті обмін досвідом між студентами. Для формування емпіричного компонента правової компетентності така робота не тільки навчає ділитися досвідом (в нашому випадку, правовим), але й формує навички аналізу, співставлення тощо. Адже студент має можливість не тільки створювати інформацію, але коригувати іншу. Створення е-енциклопедій (словників) може відбуватись на он лайн платформах. Важливо, щоб доступ був відкритий для всіх користувачів. Викладач може оцінювати кількість та якість інформації, що студент додав до е-енциклопедії (словника). Така робота буде мотивувати здобувачів освіти до пошуку нової інформації, її узагальнення, систематизації, адже головна умова створення е-енциклопедії (словника) – унікальність інформації, недопустимість повторів.

Веб-квест. Метою використання технології «веб-квест» є мотивація студентів до пошуку інформації, актуалізація знань, отриманих з інформаційних джерел. Веб-квест – це проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання котрого використовуються інформаційні ресурси Інтернету (Желізняк Л.Д.). Веб-квест у педагогіці – проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернет (Льченко О. В.). Веб-квест, на нашу думку, може бути віднесений до поняття гейміфікації. Deterding S., Dixon D., Khaled R., Nacke L. визначають гейміфікацію як «використання ігрового дизайну та його елементів в неігрових контекстах з метою мотивування і збільшення активності користувачів і утримання їхньої уваги» (Deterding S., Dixon D., Khaled R., Nacke L., 2011, с.10). B. Taspinara, W. Schmidta, H. Schuhbauerb відзначають, що гейміфікація реалізує мотиваційні аспекти (Bahar Taspinar, Werner Schmidt, Heidi Schuhbauer, 2016, с.101).

З нашої точки зору, варто наголосити на тому, що он лайн взаємодія учасників освітнього процесу не обмежується поняттям гейміфікація, вони є більш широким і полягає в поліпшенні користувацького досвіду в програмних продуктах.

Автори технології веб-квесту (Берні Доджем і Томом Марчом) використали можливості мережі Internet для створення завдань для самостійної роботи. Особливістю веб-квестів є те, що інформація, яка має бути знайдена повинна відтворюватися у різних інформаційних ресурсах: блозі, освітніх сайтах, масових онлайн курсах тощо.

Для отримання необхідної інформації студенту необхідно виконати різні види індивідуальної роботи (презентація, відповідь у чаті, публікація у блозі тощо). Зазначимо характерні особливості веб-квесту, що відрізняють його від інших технологій. Насамперед заздалегідь визначаються ресурси, в яких є інформація, що необхідна для розв'язання проблеми. По-друге, веб-квест визначає порядок дій, що має виконати студент для одержання необхідного результату. По-третє, обов'язковим складником цієї технології є перелік тих знань, умінь і навичок, яких можуть набути студенти після виконання даних веб-квестів. По-четверте, заздалегідь визначені критерії оцінювання виконання завдань.

На основі видів завдань для веб-квестів розроблених Берні Доджем (Технологія веб-квест) презентуємо можливі варіанти завдань для правового веб-квесту:

Переказ – демонстрація розуміння теми на основі подання матеріалів з різних джерел у новому форматі. Написання есе: «Планування спільних дій щодо захисту прав людини та громадських інтересів».

Планування та проектування – розробка плану або проекту на основі заданих умов. Створення проекту «Методичної виставки «Я знаю свої права!».

Самопізнання – будь-які аспекти дослідження особистості. Тестування «Мій рівень правової компетентності».

Компіляція – трансформація формату інформації, отриманої з різних джерел. Створення збірника алгоритмів дій в сфері правової реальності «Алгоритми дій громадян при купівлі неякісного товару», «Алгоритми дій громадян, що бажають втілити свою бізнес ідею» тощо.

Творче завдання – творча робота у певному жанрі. Створення відео звернення «Я здатен захищати свої права» та викладення його у відеохостингу для голосування та коментарів.

Аналітичне завдання – пошук і систематизація інформації. Розв'язання правового сканворду.

Досягнення консенсусу – вироблення рішення з актуальної проблеми. Аналіз реальних кримінальних справ довічно засуджених, встановлення справедливості судових рішень.

Оцінка – обґрунтування певної версії, варіанту. «Суд присяжних: справедливість чи омана?»

Журналістське розслідування – об'єктивний виклад інформації (розподіл думок і фактів). «Посилення впливу журналістської спільноти в ситуації з дотриманням прав людини».

Переконання – залучення на свій бік опонентів або нейтрально налаштованих осіб. Переконання щодо необхідності навчального курсу «Права для сучасної молоді».

Наукові дослідження – вивчення різних явищ, відкриттів, фактів на основі унікальних он-лайн джерел. Ознайомлення з діяльністю відомого ми-

ротворця, кількарразового номінанта Нобелівської премії миру Стейнара Бріна.

Ще одним засобом формування правової компетентності виступають **масові онлайн курси**. Як правило, вони є громадським проектом, побудованим на ініціативі активних новаторів, науковців, спонсорів тощо. Масові відкриті онлайн курси створюються у співпраці з викладачами кращих навчальних закладів. Деякі освітні платформи надають безкоштовну можливість університетам, організаціям та провідним компаніям публікувати та розповсюджувати курси на їхній платформі. На сьогодні такими платформами є: «Prometheus», «EdEra».

Висновки. Отже, використання методів навчання, основаних на сучасних технологічних здобутках сприяє підготовці особистості із сформованими вміннями та установками щодо можливостей наукового прогресу та його використання.

Розроблення, впровадження в освітній процес сучасних технологій, їхня інтеграція з класичними методами, використання сервісів соціальних медіа сприяє мотивованому навчанню, коли учень/студент здатен шукати інформацію зацікавлено та самостійно. Це дає можливість підвищити якість підготовки майбутніх фахівців, що здатні гідно представляти українську освіту в європейському просторі.

Подальші перспективи наукових досліджень мають спрямовуватися на розширення знань в галузі технологічного прогресу та їхнє використання в практичній діяльності педагогів при формуванні правової компетентності.

Література

1. Желізняк Л. Д. Технологія «Веб-квест» на уроках інформатики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30734
2. Ільченко О. В. Використання веб-квестів у навчально-виховному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834
3. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2009. – 260 с.
4. Парсонс Т. Система координат действия и общая теория систем действия: культура, личность и место социальных систем / Т. Парсонс // Американская социологическая мысль. М., 1996. С. 462–478.
5. Технологія веб-квест [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://technologiest.jimdo.com/веб-квест/>
6. Taspinar B., Schmidt W., Schuhbauer H.. Gamification in Education: A Board Game Approach to Knowledge Acquisition Procedia Computer Science. Volume 99, 2016, Pages 101–116. URL: <http://dx.doi.org/10.1016/j.procs.2016.09.104>.
7. Deterding, S, Dixon D, Khaled R, Nacke L. From game design elements to gamefulness: defining gamification. MindTrek '11 Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference: Envisioning Future Media Environments; 2011. p. 9-15.

ФОРМИРОВАНИЕ ПРАВОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ОСНОВЕ ОН ЛАЙН ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ УЧАСТНИКОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Ржевская Наталия, соискатель научной степени, ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет им. Г. Сковороды», ул. Сухомлинского, 30, 08401 г. Переяслав-Хмельницкий, Украина; методист учебного отдела, Киевский национальный торгово-экономический университет, ул. Киото, 19, 02156 г. Киев, Украина, zolotysya@ukr.net

Исследована педагогическая проблема формирования правовой компетентности на основе он лайн взаимодействия участников образовательного процесса. Отмечено, что он лайн взаимодействие участников

образовательного процесса не ограничивается понятием геймификация, оно является более широким и заключается в улучшении пользовательского опыта в программных продуктах. Представленная структура правовой компетентности, включающая в себя следующие компоненты: аксиологический, когнитивный, эмпирический, гуманистический, акмеологический. Проведенный распределение методов в пределах педагогических технологий, основанных на современных технологических новациях и он лайн взаимодействии участников образовательного процесса по составляющим компонентам правовой компетентности.

Ключевые слова: блог; веб-квест; e-энциклопедии; массовые он лайн курсы; он лайн семинар; образование; правовая компетентность; технологический прогресс; чат.

FORMATION OF LEGAL COMPETENCE BASED ON LINE INTERACTION OF PARTICIPANTS OF THE EDUCATIONAL PROCESS

Rzhevskaya Nataliia, the competitor of a scientific degree, SHEE «Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University of G. Skovoroda», Sukhomlinsky s., 30, 08401 Pereyaslav-Khmelnytsky, Ukraine; Methodist of educational department, Kyiv National University of Trade and Economic, Kyoto str., 19, 02156 Kiev, Ukraine, zolotysya@ukr.net

Investigated the pedagogical problem of formation of legal competence through online interaction of participants of the educational process. The author emphasized that one of the pressing problems is the technology gap in education, outdated forms and form of educational information that leads, of course, to reduce the effectiveness of training. Also problematic is the question of correct and full use of information technology opportunities, not just playing classical forms and methods of training in information content. Emphasized that the online interaction between the participants of the educational process is not limited to the concept of gamification, it is wider and is improving the user experience in software products. The framework of legal expertise that incorporates the following components: axiological, cognitive, empirical, humanistic, acmeological. Placed distribution the methods within educational technologies based on modern technological innovations and online interaction between participants of the educational process for the constituent components of legal competence. Thus, formation of axiological component of legal competence presented using blogs, social networks, work with electrons books; forming cognitive component of legal competence submitted using the chat forum; forming component of empirical legal competence – the creation of e-encyclopedias; forming humanistic component – the massive online courses; acmeological forming component – web quest. Emphasized that the use of educational technologies based on modern technological progress contributes to the preparation of individual skills and attitudes formed about the level of scientific progress and its opportunities of ita using.

It is concluded that the development, implementation in the educational process of modern technologies and their integration with classical methods, the use of social media services helps motivated learning when the student is able to search for information and interest alone. This makes it possible to increase the quality of training of future professionals capable of adequately represent the Ukrainian education in Europe.

Proved that the harmonious use of modern technological equipment in the formation of legal competence in terms of its components, the components will shock not only to rethink teaching methods, but is practically significant for teachers.

Keywords: blog; chat; education; e-encyclopedias; legal competence; massive online courses; online workshop; technological advances; Web quest.

Стаття надійшла до редакції 06.09.2016

Прийнято до друку 27.10.2016